

Rechterlijke Machtiging

Informatie voor patiënten

Rechterlijke Machtiging

In deze folder vindt u informatie over de rechterlijke machtigingen (RM).

Inleiding

In de afgelopen jaren zijn er voor de (geestelijke) gezondheidszorg diverse wetten tot stand gekomen. Daarin staat de relatie tussen patiënt en behandelaar en de relatie tussen patiënt en organisatie centraal. Eén van deze wetten is de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ). Deze wet regelt de interne rechtspositie van patiënten die gedwongen zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis.

Deze folder is één van de manieren om u informatie te geven over belangrijke onderwerpen waar u tijdens uw behandeling in Mondriaan mee te maken kunt krijgen. Het is bedoeld als aanvulling op de mondelinge informatie die u van uw hoofdbehandelaar zult krijgen.

In deze folder vindt u informatie over de verschillende rechtelijke machtigingen (RM), de wijze waarop een gedwongen opname met behulp van een RM plaatsvindt, wat de juridische gevolgen zijn, wat uw rechten zijn, waar u met uw klachten terecht kunt en wat u kunt doen om een gedwongen opname te beëindigen.

Indien u hierover nog vragen heeft, kunt u terecht bij uw hoofdbehandelaar en uw persoonlijk begeleider.

Raad van Bestuur Mondriaan

Wat is een rechterlijke machtiging (RM)

De verschillende rechterlijke machtigingen om u tegen uw wil, op te nemen in een psychiatrisch ziekenhuis zijn:

- Voorlopige machtiging
- Verlengde machtiging
- Machtiging eigen verzoek
- Voorwaardelijke machtiging
- Nieuwe voorwaardelijke machtiging
- Zelfbindingsmachtiging

In deze folder wijden wij vooral aandacht aan de voorlopige, verlengde en de voorwaardelijke machtiging. Voor de overige machtigingsprocedures verwijzen wij naar de psychiater die bij uw behandeling is betrokken.

De volgende stap is dat de rechter beslist of u een voorlopige of verlengde machtiging krijgt.

Voorwaarden voor opname met een rechtelijke machtiging

Om u met een RM op te nemen moet aan de volgende twee voorwaarden zijn voldaan:

- U lijdt aan een psychische stoornis waardoor u een gevaar bent voor uzelf of uw omgeving.
- Het gevaar kan niet buiten het ziekenhuis worden afgewend en u bent niet bereid tot opname.

Procedure voorlopige en verlengde machtiging

Volgens de wet kunnen de volgende personen een voorlopige of verlengde machtiging aanvragen bij de Officier van Justitie:

- uw echtgenoot;
- uw ouders, voor zover zij de ouderlijke macht uitoefenen;
- meerderjarige bloedverwanten in de rechte lijn (grootouder, kinderen, kleinkinderen)
- meerderjarige bloedverwanten in de zijlijn tot en met de tweede graad (tantes, ooms, broers en zusters);
- uw voogd, uw curator of uw mentor;
- u zelf.

De Officier van Justitie zelf is ook bevoegd de rechter om een voorlopige of verlengde machtiging te verzoeken.

Bij een verzoek moet een recente schriftelijke verklaring zijn gevoegd die is opgesteld door een niet behandelend psychiater (dus niet door uw huisarts of een andere arts), die u kort tevoren heeft onderzocht. Uit deze verklaring moet blijken dat de voorlopige of verlengde machtiging nodig is, dus dat aan de gestelde voorwaarden is voldaan. De verklaring gaat samen met een verzoek om een voorlopige of verlengde machtiging naar de Officier van Justitie. Deze stuurt de papieren door naar de rechter. De volgende stap is dat de rechter beslist of u een voorlopige of verlengde machtiging krijgt. Hij neemt deze beslissing pas nadat hij met u en met andere personen heeft gesproken, zoals hulpverleners, soms bepaalde familieleden, wettelijke vertegenwoordigers en een advocaat die u bijstaat. Dit gebeurt tijdens een hoorzitting. Als de rechter heeft besloten dat een verlengde of voorlopige machtiging noodzakelijk is, is een hoger beroep niet mogelijk.

Hoe lang duurt een voorlopige of verlengde machtiging

De maximale duur van een voorlopige machtiging is een half jaar. De rechter kan bepalen dat de termijn korter is dan een half jaar.

Wanneer na het half jaar een langer durende opname noodzakelijk voor u blijkt te zijn en u niet bereid bent tot een vrijwillige opname, dan wordt een verlengde machtiging aangevraagd. Hiervoor wordt een schriftelijke verklaring opgesteld die de geneesheer-directeur ondertekent. De rechter beoordeelt aan de hand van de verklaring en het behandelingsplan of de verlengde machtiging noodzakelijk is. De verlenging duurt maximaal een jaar. Voordat de rechter de machtiging verlengt, moet hij u opnieuw horen.

Ook nu kunt u bij dit gesprek hulp krijgen van een advocaat. Deze neemt zelf contact met u op. Een verlenging kan telkens opnieuw worden aangevraagd door uw hoofdbehandelaar. Als u vijf jaren achter elkaar met een verlengde machtiging bent opgenomen, kan de rechter een verlenging voor steeds maximaal twee jaren geven.

Rechterlijke machtiging op eigen verzoek

In bepaalde omstandigheden kunt u zelf de Officier van Justitie verzoeken om een machtiging eigen verzoek. U kunt over deze mogelijkheden overleggen met uw hoofdbehandelaar. Bijvoorbeeld: u heeft een verslavingsprobleem en ziet in dat er iets moet gebeuren om van de verslaving af te komen, maar u bent bang dat u de behandeling niet volhoudt.

Een voorwaardelijke machtiging

Een voorwaardelijk machtiging kan door de rechter worden verleend wanneer u behandeling nodig heeft, maar een opname mogelijk voorkomen kan worden. Dit doel wordt bereikt door het opleggen van een aantal voorwaarden met betrekking tot uw gedrag. Deze voorwaarden worden opgenomen in uw behandelingsplan, dat in overleg met u is opgesteld. Er wordt van u verwacht dat u zich aan deze voorwaarden houdt. Lukt het niet deze voorwaarden na te leven dan bestaat de mogelijkheid om de voorwaardelijke machtiging om te zetten in een voorlopige machtiging waarbij u alsnog gedwongen wordt opgenomen.

De duur van een voorwaardelijk machtiging is maximaal zes maanden. Op verzoek van de Officier van Justitie kan de voorwaardelijk machtiging vernieuwd worden voor de duur van maximaal een jaar. Deze machtiging noemen wij een nieuwe voorwaardelijke machtiging.

De gevolgen van een rechterlijke machtiging

Als u met een voorlopige of verlengde machtiging bent opgenomen, heeft dat gevolgen voor uw rechtspositie. U wordt in uw bewegingsvrijheid beperkt. U mag het terrein van het ziekenhuis niet verlaten, tenzij u na overleg met uw hoofdbehandelaar toestemming heeft van de geneesheer-directeur. Gaat u toch weg, dan is Mondriaan genoodzaakt uw ongeoorloofde afwezigheid bij de politie te melden.

Indien u gedwongen bent opgenomen kunnen in noodsituaties middelen of maatregelen worden toegepast, zoals bijvoorbeeld dwangmedicatie en separatie. Zo nodig kan dwangbehandeling volgen, bijvoorbeeld in de vorm van depotmedicatie. Meer informatie hierover kunt u lezen in de folder 'middelen of maatregelen'.

Bij opname krijgt u een hoofdbehandelaar toegewezen en wordt een behandelplan opgesteld. Wanneer u met een voorlopige of verlengde machtiging bent opgenomen, dan is dit behandelplan er op gericht het gevaar, dat oorzaak is van uw gedwongen opname, zo snel mogelijk weg te nemen. De hoofdbehandelaar bespreekt dit behandelplan met u. Indien u zelf niet in staat bent uw belangen te behartigen, zal uw hoofdbehandelaar het behandelplan met een vertegenwoordiger uit bijvoorbeeld familie bespreken.

De duur van een voorwaardelijk machtiging is maximaal zes maanden.

Veel rechten die vrijwillig opgenomen patiënten hebben, behoudt u ook als u met een voorlopige of verlengde machtiging bent opgenomen. U mag bezoek ontvangen, kranten en tijdschriften lezen, telefoneren, enzovoorts.

Uw hoofdbehandelaar kan deze rechten om een aantal redenen beperken.

- Als duidelijk is dat het uw gezondheid schaadt.

Een voorbeeld: U bent opgenomen en bekend is dat het gebruik van alcoholische dranken uw gezondheid ernstig in gevaar brengt. Van uw bezoek ontvangt u een fles drank. Uw hoofdbehandelaar verbiedt u nog langer dit soort pakketjes te ontvangen, omdat hij vindt dat u uzelf in gevaar brengt als u blijft drinken.

- Ter voorkoming van strafbare feiten.

Een voorbeeld: U mag bijvoorbeeld geen wapens of drugs laten meebrengen door bezoek. Om deze reden kan uw hoofdbehandelaar verbieden dat u bezoek ontvangt.

Ook de huisregels kunnen de rechten van u en andere patiënten beperken, maar alleen voor zover deze regels nodig zijn om een ordelijke gang van zaken binnen Mondriaan te garanderen.

U kunt te allen tijde contact opnemen met de patiëntenvertrouwenspersoon.

Wanneer dat vanwege uw gezondheidstoestand noodzakelijk is, kan uw hoofdbehandelaar besluiten dat u tijdelijk geen contact mag hebben met de patiëntenvertrouwenspersoon.

Niemand kan u verbieden contact op te nemen met de volgende personen:

- uw advocaat;
- de Officier van Justitie;
- de Inspecteur voor de Gezondheidszorg.

Verlof en voorwaardelijk ontslag

Verlof

Wanneer u met een voorlopige of verlengde machtiging bent opgenomen, kunt u na overleg met uw hoofdbehandelaar en met toestemming van de geneesheer-directeur met verlof gaan. Aan dit verlof mogen voorwaarden worden verbonden, bijvoorbeeld dat u uw medicijnen inneemt. Als het niet goed met u gaat, kan het verlof weer worden ingetrokken.

Een verlof dat goed verloopt, kan een reden zijn om opheffing van de voorlopige of verlengde machtiging te krijgen.

Voorwaardelijk ontslag

Als blijkt dat het gevaar dat door de psychische stoornis werd veroorzaakt is verminderd, kan de geneesheer-directeur u na overleg met uw regiebehandelaar voorwaardelijk ontslag (ontslag op proef) verlenen. Een voorwaarde kan bijvoorbeeld zijn dat u een bepaalde vorm van nazorg/toezicht ontvangt. Neemt het gevaar tussentijds toe, dan wordt het voorwaardelijk ontslag ingetrokken.

Een rechterlijke machtiging opheffen

U kunt om verschillende redenen om opheffing van een RM vragen. Bijvoorbeeld omdat u vindt dat u voldoende hersteld bent om Mondriaan te verlaten. Of omdat u de behandeling vrijwillig wilt verder zetten. Of u vindt dat u ten onrechte met een RM bent opgenomen, omdat u volgens u helemaal geen gevaar veroorzaakt.

Er zijn verschillende mogelijkheden om een RM te laten opheffen, voordat deze is verlopen. Uzelf, uw partner, de meerderjarige bloedverwanten die om een RM kunnen verzoeken, de Inspecteur voor de Gezondheidszorg en de Officier van Justitie kunnen de geneesheer-directeur van Mondriaan verzoeken de RM op te heffen.

Wanneer de geneesheer-directeur dit verzoek afwijst, kunt u via de Officier

van Justitie de rechter verzoeken de RM op te heffen. U heeft daarvoor recht op bijstand van een advocaat. Voordat de rechter een besluit neemt, zal hij met u praten.

Klachten

Wanneer u het niet eens bent met een besluit over uw behandeling in het kader van de RM kunt u een schriftelijke klacht indienen bij de klachtencommissie van Mondriaan. U kunt hierbij ondersteuning vragen van de patiëntenvertrouwenspersoon. Bent u het niet eens met de dienstverlening van Mondriaan of de bejegening door het personeel dan helpt vaak een gesprek hierover. U kunt dit alleen doen of samen met iemand die u vertrouwt. U kunt ook steun vragen van de klachtenfunctionaris van Mondriaan. Mocht een gesprek niet helpen dan kunt u een schriftelijke klacht indienen bij de klachtencommissie van Mondriaan.

Meer informatie

Op uw afdeling is onder andere de volgende informatie verkrijgbaar:

- folder *Inbewaringstelling*
- folder *Rechtspositie*
- folder *Middelen of maatregelen*
- folder *Klachten*
- afdelingsinformatie en afdelingsregels

Adressen en telefoonnummers

Mondriaan

Raad van Bestuur en
geneesheer-directeur
Postbus 4436
6401 CX HEERLEN
T 088 506 04 36
E secr.rvb@mondriaan.eu

Klachtencommissie Mondriaan

(secretariaat)
Postvak 67
John F. Kennedylaan 301
6419 XZ Heerlen
T 088 506 62 98
(maandag t/m donderdag
9.00 - 16.00 uur)
E klachtencommissie@mondriaan.eu

Patiëntenvertrouwenspersoon Heerlen

Postvak 33
John F. Kennedylaan 301
6419 XZ Heerlen
T 088 506 62 91
(maandag t/m donderdag
9.00 - 16.00 uur)
E j.vd.leij@pvp.nl

Patiëntenvertrouwenspersoon Maastricht

Postvak 124
Vijverdalseweg 1
6226 NB Maastricht
T 088 506 92 68
(maandag t/m donderdag
9.00 - 16.00 uur)
E e.nieuwenhuis@pvp.nl

Familievertrouwenspersoon

John F. Kennedylaan 301
6419 XZ Heerlen
T 088 506 04 75 / 06 504 01 333
E r.palsma@lsfvp.nl

Klachtenfunctionaris

Mondriaan Kinderen & Jeugdigen

Lianne Pijls-Aben
06 20 67 26 87

Mondriaan Volwassenen

Jos van Lier
06 51 32 73 62

Ger Jansen
06 43 55 59 89

Mondriaan Ouderen

Saskia Bollen
06 20 67 26 87

Externe adressen en telefoonnummers

Stichting
Patiëntenvertrouwenspersonen
F.C. Dondersstraat 9
3572 JA Utrecht
T 0900 444 88 88

Regionale inspectie voor de
Gezondheidszorg
Postbus 90137
5200 MA Den Bosch
T 073 620 73 00

Officier van Justitie
Postbus 1987
6201 BS Maastricht
T 043 346 52 39

Over Mondriaan

Mondriaan is een instelling voor geestelijke gezondheidszorg in Limburg. Jaarlijks bieden we zorg aan duizenden mensen. We hebben speciale behandelingen voor kinderen, jeugdigen, volwassenen en ouderen met psychische of psychiatrische klachten en voor mensen met verslavingsproblematiek. Daarnaast biedt Mondriaan forensische psychiatrie. Onze belangrijkste taak is mensen te helpen die door psychische aandoeningen gedurende kortere of langere tijd belemmerd worden in hun welzijn en functioneren. Ons uitgangspunt daarbij is: thuis als dat kan, opgenomen als dat echt moet. Onze aanpak is oplossings- en samenwerkingsgericht en zoveel mogelijk op de persoon afgestemd. Mondriaan is één van de grotere werkgevers in Limburg. We zijn een erkend opleidingsinstituut voor psychiaters, psychologen en verpleegkundig specialisten. Opleiden en wetenschappelijk onderzoek staan in dienst van het continu verbeteren van onze zorg, op basis van de nieuwste inzichten. Op www.mondriaan.eu vindt u meer informatie.

Postbus 4436
6401 CX Heerlen
T 088 506 62 62

www.mondriaan.eu

© Mondriaan juni 2017